

1969 13/11 29: I. Beh. af F. t. L. om Omdannelse af Hær og Flaade til et Vagtkorps m. m. 1970

[Holstein.]

Legationssekretær til det danske Gesandtskab i Stockholm, 4 Aar efter Unionskrisen. Et af de første Paalæg, som min daværende Chef gav mig, var dette: Tal endelig ikke med Svenske, hverken Politikere eller Hofmænd eller andre, om skandinavisk Samarbejde, for saadan Tale er ikke velset i Sverige. Den almindelige Stemning i alle toneangivende Kredse paa det Tidspunkt var en udpræget Misstemning først og fremmest overfor Norge, men ogsaa overfor Danmark, en Stemning af Bitterhed og Mistro og Ringeagt. Saa gik Aarene. Jeg tror, at denne Stemning og denne politiske Indstilling holdt sig omtrent op til Verdenskrigen. Først efter Verdenskrigens Udbrud, under Indtrykket af fælles Nød og fælles Interesser, saaledes som Verdenskrigen uundgaaelig maatte paatrykke de nordiske Folk dem, begyndte man i Sverige at indlede og stille sig velvilligt til en politisk Nyorientering i Forhold til de andre nordiske Lande. Vi fik det historisk berømte 3-Konger-Møde i Malmø, hvor Nordens Konger rakte hinanden Broderhaand. Vi fik en politisk og økonomisk Udvikling i Krigsaarene, navnlig i de sidste Krigsaar, som blev Indledningen til et Forhold af gensidig Tillid og Aabenhed mellem de nordiske Landes ledende Statsmænd, og dette nye politiske Forhold udvikledes videre i Aarene efter Verdenskrigen. Det har udviklet sig og fæstnet sig overalt, hvor der har været Tale om i internationale Forhold at befæste Freden.

Det var med denne nordiske udenrigspolitiske Nyorientering for Øje, at jeg i den første Tale, jeg holdt som Folketingsmand her i Salen under Finanslovens første Behandling i 1920, tillod mig at udtale følgende, idet jeg dels henviste til den Udvikling mellem de nordiske Stater, der allerede havde fundet Sted i Krigsaarene, dels henviste til, hvorledes Østersøproblemerne efter Verdenskrigen havde faaet en helt anden Karakter, end de før havde haft, hvorledes Østersøen var kommet til at spille en Rolle storpolitisk for Sverige og Danmark i langt højere Grad end før Krigen, og endvidere henviste til den Udvikling, der straks i de første Aar efter Krigen fandt Sted paa det europæiske Kontinent, den Omgruppering, den Dannelse af nye politiske Forstaaelser, Ententer og

Alliancer, det var under Henvisning til hele denne Udvikling og paa hele denne Baggrund, at jeg tillod mig at udtale følgende:

„Under Hensyn til disse forandrede Forhold skulde det synes naturligt, at der ogsaa fra Skandinaviens Side toges et Arbejde op for at tilvejebringe en fælles Politik efter en fast Plan og med et klart Maal“

„Det hævdes ganske vist fra mange Sider, at det nordiske Samarbejde udelukkende bør være af praktisk-økonomisk Natur, men under de Forhold, under hvilke vi lever, er det ganske klart, at et saadant Samarbejde, hvis det overhovedet skal have noget virkelig alvorligt paa sig, i sin Virkning vil blive saaledes, at det i Virkeligheden maa jævntiltes med en politisk Entente. Hvorfor da ikke gøre Skridtet fuldt ud? Hvorfor ikke ligefrem arbejde paa at underbygge og forme en saadan Forstaaelse? Det skulde synes saa meget lettere, som det nu hedder, saaledes udtales det i Trontalen, at der er almindelig Forstaaelse mellem de skandinaviske Lande om Stillingen til Folkenes Forbund; og Folkenes Forbund er i højeste Grad en storpolitisk Institution.“

Disse mine Udtalelser — overmaade, synes det mig, vel afbalancerede og forsigtige Udtalelser — blev i den samlede demokratiske Presse hujede ned som Galmandstale, og jeg blev i Karikaturer i „Politiken“ og „Social-Demokraten“ fremstillet nærmest som en sindssyg Forbryder, hujet ned, overdænget og oversprøjtet med alt det Smuds og al den Mistænkeliggørelse; som den demagogiske Presse her i Landet er i Stand til at mobilisere og hvirvle op, naar det gælder om at komme en politisk Modstander til Livs, og jeg ved af Erfaring, at det er ikke Smaating. Det var min Indvielse, min Daab til Deltagelse i dansk politisk Liv: Først fremstillet som en Landsforræder i det slesvigske Spørgsmaal, fordi jeg havde arbejdet for, at Pragerfredens § 5 skulde bringes i Anvendelse paa den sydslesvigske Befolkning i omvendt Orden, dernæst fremstillet som en sindssyg Forbryder, fordi jeg slog til Lyd for en politisk Forstaaelse mellem de nordiske Lande. Med denne Daab til Deltagelse i